

BIBLIA

ΚΡΙΤΙΚΗ

Κύπρος, εγκλήματα, ρατσισμός

Μορφές πολιτικής, οικονομικής και φυσικής βίας διατρέχουν το νέο μυθιστόρημα της Κωνσταντίας Σωτηρίου

Του Βαγγέλη Χατζηβασιλείου

↑ Η Κωνσταντία Σωτηρίου προσιμά τις γυμνές καταστάσεις, που μετατρέπονται σε ζωντανές αντανάκλασεις της καθημερινής ιστορίας

Την κοινωνική, την πολιτική, την οικονομική, την ταξική, την πολιτισμική ιστορία, καθώς και την ιστορία φύλων της Κύπρου από την αγγλική κυριαρχία της δεκαετίας του 1950 μέχρι και τις ημέρες μας διατρέχει το καινούργιο μυθιστόρημα της Κωνσταντίας Σωτηρίου, η οποία κατορθώνει πάντοτε, σε όλο το μήκος της πεζογραφικής της παραγωγής, να συζητάει για τη μεγάλονησο μακριά από το μελοδραματικό τονισμένο τραύμα της τουρκικής εισβολής και από τον εξίσου εκβιαστικό οδυρμό της εθνικής καταστροφής.

Η κεντρική αφήγηση στην *Κεφαλή του Τσάτογουερθ* ανήκει στην ηλικιωμένη (ξεχασμένη από τον χρόνο) σύζυγο ενός εργάτη των αγγλικών μεταλλείων στο Μίτσερδ, ο οποίος αρνούμενος να παραιτηθεί από τη δουλειά του στην εξόρμηξη δεν γλιτώνει την πνευμονοκονίαση, με αποτέλεσμα να μετατοπίσει το βάρος της επιβίωσης της οικογένειας στη νεαρή τότε γυναίκα του. Πολλά χρόνια μετά, μια άλλη νεαρή από το Νεπάλ θα μπει στην υπηρεσία της ηλικιωμένης πλέον γυναίκας για να συνδεθεί με την αλωίδα των επτά φόνων (πέντε γυναικών και δύο παιδιών) στο Μίτσερδ το 2019 από τον πρώτο κατά συρροήν δολοφόνο στο νησί.

Υστερα από μια άνυδρη περίοδο, η έντονη βροχόπτωση θα φέρει στην επιφάνεια τη σορό του πρώτου θύματος των δολοφονιών, μιας τριανταοκτάχρονης μετανάστριας από τις Φιλιππίνες. Η σορός ανακαλύφθηκε σε φρεάτιο του μεταλλείου της Κοκκινόγειας στο Μίτσερδ και θα συνδέσει στο μυθιστόρημα της Σωτηρίου την αποικιοκρατία των Αγγλων τη δεκαετία του 1950 με το ρατσιστικό μίσος κατά των μεταναστριών από τις Φιλιππίνες στο τέλος της δεύτερης δεκαετίας του 21ου αιώνα.

Μια δεύτερη, ουλλογικού τύπου αφήγηση (επίσης θηλυκού γένους) θα εξισορροήσει την τύχη των γυναικών στην Κύπρο. Η πολιτική εξουσία των Αγγλων και η οικονομική τους βία εις βάρος των εξαθλιωμένων μισθολογικά Κυπρίων θα συναντηθεί με τις δολοφονίες των μεταναστριών σε μια κοινωνία όπου η γυναίκα δεν κατάφερε να διεκδικήσει ποτέ την αυτονομία της. Η συνάντηση εγγράφεται στην ίδια αφηγηματική ροή, στη ροή του μυθιστορηματος της Σωτηρίου, για να ενώσει το παρόν με το παρελθόν, ισορροπώντας τους τόπους και τις εποχές της δράσης, χωρίς να χάνεται ποτέ η συνοχή και η ισορροπία

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑ ΣΩΤΗΡΙΟΥ
Η κεφαλή του Τσάτογουερθ
 Εκδόσεις Πατάκη, 2025,
 σελ. 144, τιμή 9,90 ευρώ

των δύο διαφορετικών χρονικών επιπέδων. Η αρχαιολογία, η οικονομία, η ασύμμετρη πάλη των φύλων και η παλαιά και η σύγχρονη ιστορία των γυναικών στο Μίτσερδ δεν θα ξεφύγουν ποτέ προς την κατάκρηση του γλωσσικού ιδιώματος, που γίνεται ουνετά και περιορισμένα, αποφεύγοντας και την έντονη προφορικότητα. Κι αυτό παρά τον ξεχωριστό ρόλο που σπεύδουν να αναλάβουν στη δραματοουργία το τοπίο και ο τόπος. Η Σωτηρίου προσιμά τις γυμνές εικόνες και τις γυμνές καταστάσεις, που μετατρέπονται έτσι σε ζωντανές αντανάκλασεις της καθημερινής ιστορίας, από τις πηχρά και ιδεολογικά ή συνθηματολογικά φορτισμένες λέξεις και φράσεις οι οποίες τείνουν να χάσουν από τα μάτια τους την ουσία. Και αυτό επειδή η Ιστορία φέρει εκ των πραγμάτων – και στο σώμα της – τη δυναμική των συγκρούσεων η οποία καθορίζει τις τροπές της. Πολλά δε μάλλον αν κάτι τέτοιο το κάνει, και κυρίως το δείχνει, το μυθιστόρημα.

“ Η κεντρική αφήγηση ανήκει στην ηλικιωμένη σύζυγο ενός εργάτη των αγγλικών μεταλλείων στο Μίτσερδ